

DE SCHAKEL

GC TEN NOEY

TUSSEN MENSEN, GEMEENSCHAPPEN EN CULTUREN

PB-PPIB-6408
BELGIE(N)-BELGIQUE

Afgiftekantoor -
Brussel X
Jaargang 50 - NR 5

5

NOV
DEC
2022

Nederlandstalig tweemaandlijfs
tijdschrift voor Sint-Joost-ten-Node,
de Leopoldswijk en de Noordooiswijk
P3A97140

DE KOFFIE STAAT KLAAR

brusselse
gemeenschaps
centra

3-4 **BINNENSHUIS**

FILMVOORSTELLING: WOMAN DON'T CRY
MULTI CREA MI CASA TU CASA
CONCERT ARATAN NAKALLE
BUURTRESTO JOSÉE!

5 **DE BIB BELICHT**

Magic Weatherwitches

6-7 **MENSEN VAN SINT-JOOST**

CHARLES UYTENDAELE

8-9 **UIT DE TIJD**

Ontstaan en naamgeving van het dorp
en parochie Sint-Joost-ten-Node / deel 5
(slot)

10-11 **STADSBEESTJES**

De slechtvalk

12-13 **AL WAT GROEIT**

Woningnood

14 **OVER DE VLOER**

Olinda Vargas Moreno

15 **OP DE STOEP**

GEHOORD IN TEN NOEY

BINNENSHUIS

WOMEN DON'T CYCLE

In de film *Women Don't Cycle* geeft Manon Brulard een inkijk in haar fietsreis van Brussel tot Tokio. Ze gaat opzoek naar de fietscultuur doorheen de verschillende landen die ze doorkruist. Krachtige en ontroerende getuigenissen van onder andere Iraanse, Turkmeense en Zuid-Koreaanse vrouwen doorbreken stigma's en verbreden je wereldbeeld. *Women don't cycle? Yes, they do!*

Wanneer: Donderdag 17 november Van 09.00 tot 12.30 uur

Plaats: Gemeenschapscentrum Ten Noey Gemeentestraat 25, 1210 Sint-Joost-ten-Node

Programma:

09.00 uur: onthaal en ontbijt

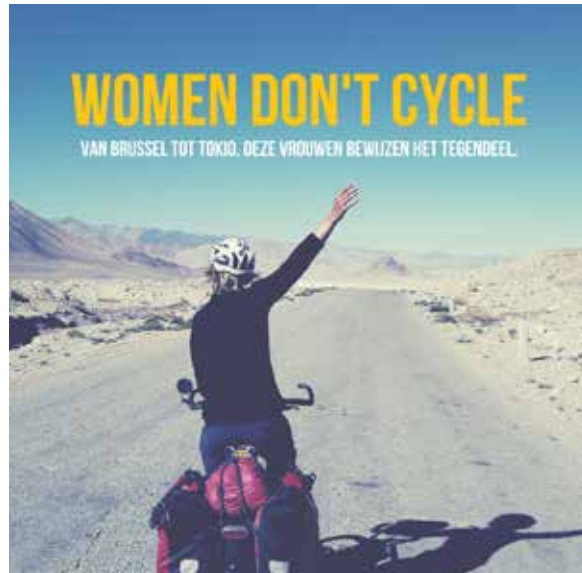
Van 09.30 tot 10.15 uur: filmvoorstelling

10.30 uur: nabespreking en ervaringsuitwisseling

Einde voorzien rond 12.30 uur

Inschrijven: Stuur een mailtje naar: thibau.vandenbussche@vgc.be

Prijs: GRATIS

3

In samenwerking met Femma Wereldvrouwen Quartier

INITIATIEF VOOR JONGEREN

MI CASA TU CASA

Mi casa tu casa is een nieuw initiatief waarbij GC Ten Noey haar lokalen open stelt voor jongeren van 10 tot 16 jaar uit Sint-Joost-ten-Node om samen te komen en hun eigen activiteiten te laten plaatsvinden op een veilige en bekende plek in Sint-Joost.

Wanneer? vrijdag vanaf 16.00 tot 22.00 uur (na reservatie).

Prijs: GRATIS

Hoe reserveren: via mail van de ouders naar tennoey@vgc.be & mohamad.munem@vgc.be Of via WhatsApp: 0488 850 513. Met een korte uitleg over de activiteit, aantal jongeren en een contactpersoon. Tijdens de activiteit zal er iemand van Ten Noey aanwezig zijn, of een vrijwillige ouder. Na je reservatie krijg je een mail met de regels van het huis die moeten gevolgd worden voor de veiligheid van je kind.

CONCERT ARATAN N'AKALLE

Aratane N'Akalle betekent "Kinderen van het land" in het Tamasheq taal. De bandleden ontvluchtten Mali tijdens de crisis in 2012. Ze leerden elkaar kennen in de vluchtelingenkampen in Burkina Faso en Mauritanië. Muziek was er hun enige toevlucht en bezigheid. Hun muziek wordt gemakkelijkschalve omschreven als woestijnblues. Dit is meteen een referentie naar de legendarische Ali Farka Touré, in wiens studio ze al opnames maakten. Aratan N'Akalle presenteert hun muziek als liefdespoëzie en als een nostalgisch eerbetoon aan hun cultuur. Daarin worden verschillende registers bespeeld, van intimistisch tot uitzinnig en uiterst dansbaar. Dit concert komt in Ten Noey terecht dankzij asbl Toufouk Ténéré, bezield door buurman Aghali Temet.

Wanneer? Zaterdag 19 november om 20.00 uur

Prijs: € 15.

Info reservatie: 0488 056 727, info@soleildudesert.be

BUURTRESTO JOSÉE!

Wie op vrijdag kwam eten in Cantine Josée proefde niet alleen een eenvoudig maar lekker gerecht, maar kon vooral de gezelligheid en ongedwongenheid van de Cantine-sfeer smaken. Omwille van de gezelligheid en het plezier: ook dit najaar nog twee keer buurtrestaurant Josée! Op vrijdag 18 november in Ten Noey, op vrijdag 16 december (met een extra gezelligheidsfactor eindejaar) op een nog aan te kondigen locatie.

Beide keren volgens de vertrouwde formule: verkoop start vanaf 18.00 uur en zo lang de voorraad strekt.

Prijs: betaal wat kan, met een minimum van € 6 per persoon.

MAGIC WEATHER WITCHES

Amina Saadi en Rebecca Fruitman zijn bevriend sinds hun twaalfde en verkennen de mogelijkheden van audiocreatie. Samen zijn ze de MagicWeatherWitches. Ze verkennen Brussel en misschien zag je hen deze lente de microfoon hanteren in Sint-Joost. Ze vroegen passanten een weerbericht in te spreken voor een dag in de nabije toekomst. Op een plek verbonden aan weer en klimaat – hier nabij het Observatorium van Quetelet. Deze winter kan je deze fictieve weerberichten beluisteren in Bib Joske.

Rebecca en Amina, onder welke hemel verschijnt deze Schakel?

R: Ik vier m'n verjaardag op 4 november en ben gevoelig voor het weer op dat moment. Meestal is het loodgrijs en koud. Velen vertellen welke invloed het licht heeft op hun geestelijke welzijn en in België is er weinig van.

Ik wens je mooi weer op 4 november! Wat wensen jullie onze planeet toe?

R: Ik hoop dat we onze gesprekspartners bewust kunnen maken van de klimaatverandering. We zijn de discussie aangegaan, vroegen of er op school over gesproken werd etcetera. Velen zijn het beu en relativieren: 't is niet zó erg. Maar uiteindelijk erkent men wel een en ander en we stellen voor wat je als individu kan doen.

Kennen jullie iemand die houdt van het Belgische weer?

A: Ik heb iemand ontmoet die het graag koud heeft en geen last heeft van vochtig weer. Deze zomer heeft ons getoond wat het is om in onhoudbaar warm weer te leven. Velen zijn optimistisch in hun voorspelling en daar hoort veel zon en licht bij, maar ook veel sneeuw, winterlicht, licht in het gebladerte. We houden wel van Belgisch weer, maar niet van de extremen.

R: 'In België hebben we de vier seizoenen in één dag' is een mooie, vaak herhaalde zin.

A: Er is wat voor ieders smaak!

Welke voorspellingen blijven jullie bij?

R: Sommigen spreken helemaal niet over het weer, maar over belangrijker zaken: politiek, Oekraïne, klimaatverandering, giftige wolken in Rouen,

verdwijnende permafrost.

Een toxicomaan vertelt over de invloed van het weer op z'n leven op straat. Men spreekt over de rouw om naasten.

A: Een eenvoudige vraag leidt naar het intieme. Sommigen antwoorden met zegswijzen of beginnen te zingen! We hebben een Bollywoodlied gehoord waarin men om regen verzoekt.

Welke zoete weersplekjes kennen jullie in Brussel?

A: In het Dudenpark schijnt het licht zo mooi door de bomen.

R: Nog hoger dan het Dudenpark, dicht bij Hoogte Honderd, genieten mensen van de ondergaande zon op de Jupiterlaan. Nog een mooie klimatologische straatnaam! Net als de *Passage du Soleil couchant* (doorgang van de ondergaande zon) en de *Chemin du Crépuscule* (schemerpad). We willen nog een kaart uitbrengen van al deze plekken en een kalender met pictogrammen: één voorspelling per dag. Nog tot en met 31 augustus zenden Radio Panik en Radio Campus dagelijks een andere voorspelling uit.

Je kan de MagicWeatherWitches volgen op Instagram: [@magic_weather_witches](https://www.instagram.com/magic_weather_witches)

Hou website en Facebook in de gaten voor onze activiteiten: www.sint-joost-ten-node.bibliotheek.be & [Facebook.com/bibJoske](https://www.facebook.com/bibJoske).

Op zaterdag, 11u, vertellen we verhalen. Elke eerste zaterdag van de maand in het Nederlands en in het Frans. Wil je zelf komen vertellen?

In de taal die jij kiest? Contacteer ons, of kom langs: bibliotheek@sjtn.brussels - 02 201 00 97.

CHARLES UYTTENDAELE

Dit is een verhaal van onder de kerktoren. Een verhaal van een tijd waarin de bakker met zijn vrouw boven de bakkerij woonde, de kinderen hun ouders op zaterdag een handje toestaken en ze iedere klant met naam en toenaam kenden. Een tijd ook waarin, na enkele omzwervingen en allicht heel wat kattenkwaad, de kinderen dan uiteindelijk toch aan de slag gingen in de bakkerij en “en zonen” aan de winkelnaam werd toegevoegd. Trouwen gebeurde met het liefje van om de hoek en ook zij werd ingelijfd in het reilen en zeilen van de zoete en hartige broodjes. Tot slot, wanneer de kinderen op hun beurt kinderen kregen, trok de eerste generatie zich zachtjes terug in de schaduw van de kerktoren. Dit verhaal gaat echter niet over een bakkerij maar over een kaaswinkel en wel een zeer bijzondere: La Petite Vache, de kaaswinkel gelegen aan het Sint-Joostplein, op de Leuvensesteenweg.

VAN BELLE ÉPICERIE TOT FROMAGERIE

Ik bel aan op de zesde verdieping van een statig appartementsgebouw aan de Maria-Louizasquare, een prachtig parkplein met een vijver. Het gebouw ligt op het grondgebied van Stad Brussel maar bevindt zich op een boogscheut van het Sint-Joostplein. Een verpleger opent de deur en gaat me voor naar de woonkamer waar Charly op me wacht.

“Je viens de me faire opérer.” Charly fronsst zijn wenkbrauwen en wijst naar zijn voet, stevig gewikkeld in een windel. Voorlopig mag hij niet al te veel bewegen, vertelt hij, maar dan klaart zijn gezicht op: “Après je suis réparé pour quinze ans!” Ietwat moeizaam buigt Charly zich voorover en toont me een zwart-wit foto met daarop hijzelf als

jonge twintiger met krullende snor, geflankeerd door zijn vader en moeder. Ze glimlachen en kijken fier in de lens. Rond zijn vaders hals hangt het medaillon van Saint-Uguzon, de patroonheilige van de kazenmakers. Zijn vader was de eerste kaasmeester buiten Frankrijk. Maar de beroepskeuze was eerder rationeel dan passioneel, verduidelijkt Charly me. De kaaszaak was aanvankelijk een *belle épicerie*, de betere kruidenierszaak, door zijn overgrootvader overgekocht van twee ongetrouwde zusters. Je kon er allerhande kwaliteitsproducten kopen van oliën, opgelegde sardientjes, confituur tot eieren, kazen en boter en vrac. Toen de taksen op voeding stegen, besliste Charly's vader om te snoeien in het ruime assortiment. De kruidenierszaak zou zich voortaan

volledig op kazen toelagen: op dat product moest hij immers minder belastingen betalen.

DU NORD AU SUD

Op de foto, tegen de muur op de achtergrond, liggen grote bollen Hollandse kazen broederlijk te rijpen. Charly vertelt me dat deze kazen – samen met de Camembert van Normandië, een Hervekaas en een blauwschimmelkaas – toen quasi het volledige assortiment van de winkel besloegen. Zo vormde *La Petite Vache* al van meet af aan een kruispunt van Zuiderse en Noordelijke smaken: “Onze Noorderburen beleggen hun boterhammen met sneetjes

TEKST: © STEPHANIE LEMMENS
FOTO: © CHARLES UYTTENDAELE EN STEPHANIE LEMMENS

van dezelfde soort kaas, kruiden zorgen er voor de smaakverschillen. De Fransen hebben een veel breder assortiment en verorberen hun kazen ook liever als nagerecht." Vandaag is het aanbod van *La Petite Vache* explosief uitgebreid en verkopen ze niet alleen kaas van koemelk maar ook geiten- en schapenkazen, kaas met bloemen en kruiden, yoghurt, brood en biologische wijnen.

Charly vertelt honderduit over de banketten, vorstenbruiloften en Europese tops waarvoor *La Petite Vache* kazen levert. Hij vertelt dat Obama en Michelle een zwak hebben voor biologische kazen en dat Erdogan schapen- en geitenkazen verkiest bij het ontbijt. Ooit werd hem om een kaas met rupsen gevraagd, een Corsicaanse specialiteit, maar dat vond Charly dan weer een verzoek te ver.

VAN AREND TOT KOE

Aanvankelijk heette de winkel '*La Laiterie de l'Aigle*'. Een alerte leverancier merkte echter op dat een arend weinig met kazen te maken heeft. Neonreclame was er in die tijd nog niet en de naam van de winkel deed er wel degelijk toe. De leverancier en de kaasmeester waren het met elkaar eens: om verdere verwarring te voorkomen, had de zaak een nieuwe naam nodig. Op de keramieken potjes waarin de kazen verpakt werden, stond in het klein '*La petite vache*': de keuze was snel gemaakt.

De kaaswinkel gaat al enkele generaties mee en is, sinds haar begindagen in 1913, quasi onveranderd gebleven. Quasi, want in 1958 verschoof het pand, met de heraanleg van het Sint-Joostplein en de verbreding van het *trottoir*, enkele meters naar achteren. De winkel werd voor de gelegenheid in een nieuw jasje gestoken. Het interieur oogt vandaag, met haar marmeren toog en witte betegelde muren, redelijk vintage. In al haar compactheid straalt de zaak vooral grootsheid uit en voorbijgangers van de Leuvensesteenweg moeten al sterk in hun schoenen staan om niet in verleiding te komen.

EEN EINDE EN EEN NIEUW BEGIN

"Gek hoe het allemaal gelopen is," mijmert Charly. Een vervelend moment met een klant toen hij als jonge knaap zijn vader hielp, ontnam hem de goesting om

in de kaaszaak verder aan de slag te gaan. Charly ging toen werken in het kapperssalon van een vriend; het was een bestaan dat hem wel lag en dat hij lustig combineerde met zijn bonte uitgaansleven. Uiteindelijk, na heel wat omzwervingen, klopte hij met een klein hartje opnieuw aan bij zijn vader die hem, opnieuw, met open armen verwelkomde. Nadien deed Martine, het liefje van om de hoek, haar intrede en ook zij werd verleid tot de wonderde wereld van de kazen. De wegenwerken op de Leuvensesteenweg, de pandemie, het tanende *clientèle* en ook de leeftijd, deden Charly en Martine besluiten de zaak in 2020 te verkopen aan Julie, een dame die al enkele jaren de kaaswinkel *Le Plateau du Berger* in Elsene bestiert. "Zij en haar verkoper Jean-Luc zorgen ervoor dat *La Petite Vache* opnieuw floreert." Charly voegt eraan toe dat Martine de zaak nog iedere dag mist: "*Au début, quand on avait vendu le magasin, ma femme ne savait même plus y aller.*" Ze miste vooral het contact met de klanten en de kleine gewoontes van iedere dag die plots tot het verleden behoorden.

Maar het moment was gekomen om zich, op een boogschuit van de kazenwinkel, terug te trekken in de schaduw van de kerktoren.

Stephanie Lemmens is verhalenvertelster. Dit artikel is het laatste in een reeks van vier over de (vroegere) handelszaken in Sint-Joost.

DE WATERMOLENS OP DE NUDEBEEK / MAALBNEEK

ONTSTAAN EN NAAMGEVING VAN HET DORP EN PAROCHIE SINT-JOOST-TEN-NODE, DEEL 5.

DE WATERMOLENS OP DE NUDEBEEK / MAALBEEK

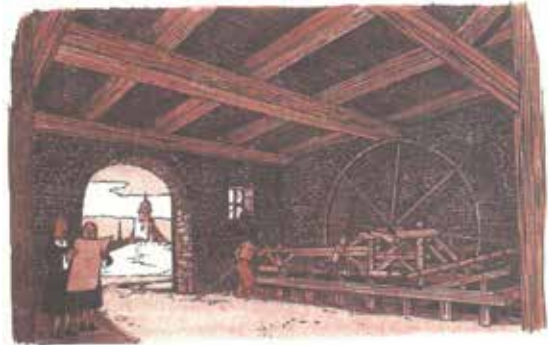
Vanaf 1419 ontleent de "Maalbeek" haar naam aan de vele watermolens, tussen de bron in de abdij van Ter Kameren en de monding in de Zenne te Schaarbeek (buurt van het station). Wij beperken ons tot de watermolens op het grondgebied grondgebied van Sint-Joost-ten-Node. Een watermolen bevond zich op het domein Eggevoord (Leopoldspark) aan de Etterbeeksesteenweg en de Maalbeeklaan (nu grondgebied Brussel).

■ TEKST: © JOS LAPORTE

8
DE
2022
NOV
DEC
SCHAKEL

EEN EERSTE WATERMOLEN

De "Papemuts Molen" bevond zich op enkele stappen van de ingang van metrohalte Maalbeek. Aan het begin van de 17de eeuw lieten de aartshertogen Albrecht en Isabella een molen bouwen op de Maalbeek, tussen twee reeds bestaande molens, de molen van Etterbeek of Eggevoorde en de Fonteynmolen in Ten Noode, die gewoon de naam "Nieuwe Molen" kreeg. In 1670 geeft Willem Segers deze molen in onderpand aan de dames Madeleine en Jeanne de Pape, vandaar de naam "Pape Molen", die later in de 18de eeuw de "Papemutsmolen" ging heten.

DE TWEDE MOLEN

De "Fonteynmolen" bevond zich op de Etterbeeksesteenweg, nu Pacificatiestraat 45, grondgebied Brussel, aan de grens met Sint-Joost-ten-Node. Deze molen werd reeds vermeld in 1382. Hier begon op 27 mei 1601 ijzerertsgieter August Muller uit Augsburg in opdracht van aartshertogen Albrecht en Isabella aan de bouw van een ingenieus pompensysteem (gekend als *la machine hydraulique*) om het hertogelijk paleis en de "warande" (huidig park van Brussel) te voorzien van zuiver water, afkomstig uit de bron van de "Broebelaar" te Etterbeek. Twee gedenkplaten werden 400 jaar later, dag op dag, op 27 mei 2001, ingehuldigd door de burgemeesters Freddy Thielemans van Brussel en Jean Demannez van Sint-Joost-ten-Node.

EEN DERDE WATERMOLEN

is de "Capsmolen" en was in 1264 eigendom van Hendrik Derencappe. Zij bevond zich op het uiteinde van de Sint-Alfonsiusstraat en Gemeentestraat op de plaats waar nu een moskee is gebouwd. Deze molen werd omgebouwd tot slijpmolen, voor het slijpen van de wapens van vermaarde Brusselse wapenhandelaars.

DE VIERDE WATERMOLEN

was de "Labusmolen" of "Donckermolen" en bevond zich op de hoek van de Wijnheuvelen- en Molenstraat. Zij bestond reeds in 1300 en was in 1326 bewoond door Walter de Clivere, bijgenaamd "Labus". In 1448 werd deze bewoond door Jan De Donckere, naar wie de molen werd vernoemd. Franstaligen vertaalden dit verkeerdelijk in "*Moulin Obscur*".

Al deze molens werden in februari 1860 door de gemeente Sint-Joosten-Node onteigend en aangekocht voor de overwelving van de Maalbeek.

SINT-JOOST-TEN-NODE, EEN VLAAMSE NAAM

Al de Brusselse gemeenten behoorden van oudsher tot Vlaams-Brabant. Er werd een Vlaams-Brabants dialect gesproken. De ware verfransing werd ingezet na de Belgische onafhankelijkheid.

Onze gemeente en beeknamen verwijzen naar een Vlaams historisch en geografisch verleden: Ten Nude, Ten Noey, Ten Node, Brussel, Broecksele, Elsene, Etterbeek, Schaarbeek, Sint-Jans-Molenbeek, Neder-over-Heembeek, Maalbeek, Broebelaer en vele anderen. Deze namen behoren tot ons Brussels en Vlaams cultureel erfgoed.

Geraadpleegde werken: - Yves CABUY, Stéphane DEMETER, Atlas van de Archeologische ondergrond van het Gewest Brussel, Deel 12, Brussel Noord-Oostwijk; Brussel, 1997. - José CAMBY, *Saint-Josse-ten-Noode dans le passé. Illustraties van Jean DRAPS, Brussel, 1952.*

Volgende maal: Compagnie internationale des Wagons-Lits et des Grands Express européens.

TE ONTHOUDEN

NUDE = moerassig gebied / geografische aanduiding voor het gebied tussen Etterbeek en Schaarbeek / benaming van de beek tussen Etterbeek en Schaarbeek.

MAALBEEK + MOLENBEEK = beken met watermolens.

13 DECEMBER 668 / 669 = overlijden van de Heilige Joost. Naamfeestdag.

1251 = eerste vermelding van Nude.

13 december 1361 = stichting van de parochie Sint-Joost.

1419 = "Maalbeek" wordt de algemene naam van brond tot monding.

Jos LAPORTE

DE SLECHTVALK

Een wilde stadsgenoot die zeker niet mag ontbreken in onze rubriek, een recordbreker als de grootste valk van België en zowat de snelste vogel ter wereld in duikvlucht: maak kennis met de slechtvalk!

BRUSSELSE VALKEN

De slechtvalk voelt zich helemaal op zijn gemak in onze hoofdstad, en dat is niets nieuws: er woont al sinds 2004 een koppel slechtvalken in één van de torens van de Sint-Michiels en Sint-Goedelekathedraal. Via een webcam kunnen we de laatste jaren het uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen volgen. Dit ene koppel is al erg vruchtbaar gebleken, hun nakomelingen blijven graag in de buurt en trekken nieuwe valken uit andere streken aan, zo is er één vrouwtje bekend met een ringnummer uit Nederland. Dus soms gaan ze weleens wat verder van hun geboorteplaats wonen. Momenteel leven er minstens 14 koppels verspreid over het Brussels gewest, meestal in kerktorens. Zo zijn de de toren van de Sint-Antoonius van Padua kerk in Etterbeek (zie foto), de toren van het stadhuis te St Gillis, de Sint Guidokerk van Anderlecht.... reeds enkele jaren permanent bewoond door deze prachtige roofvogels. Dat de slechtvalk het onder andere in onze hoofdstad

zo goed doet is erg goed nieuws, omdat deze vogel in een nog niet zo ver verleden (tussen 1960 en 1990) op de rode lijst van bedreigde soorten stond. Het gebruik van het ondertussen verboden insecticide DDT was de grote boosdoener: veel roofvogels en andere dieren raakten hierdoor vergiftigd. Roofvogels werden door mensen niet graag gezien en ook vaak gedood omdat het houden van duiven ook in Brussel in het verleden erg populair was. Laat dat nu net het lievelingskostje van de slechtvalk zijn: duiven!

DE SLECHTVALK EN DE DUIF

Deze laatste is één van onze minder populaire stadsbeestjes... Toch moeten we ook de duif bewonderen als een recordbreker die eveneens in de lijst van snelste vogels ter wereld staat. Waar de slechtvalk eerder uitblinkt in de sprint, is de duif de absolute kampioen van de lange afstand! Beiden zijn aan elkaar gewaagd maar de tactiek van de slechtvalk valt niet te onderschatten. Duiven vliegen meestal in groep waarop de valk één duif uit deze groep in het vizier houdt en erop af gaat met een razendsnelle duikvlucht van meer dan 200 kilometer per uur. Het is een spectaculair gebeuren dat vaak een fatale afloop heeft voor de arme duif. De valk zal echter zelden een fit en gezond exemplaar kunnen vangen. Hij vangt meestal de jonge, onervaren of de ziekelijke duiven. En zo houdt deze roofvogel het duivenbestand gezond! Gemeentebesturen zijn blij met enkele slechtvalken onder hun bewoners aangezien ze op een natuurlijke manier de stadsduiven bestrijden.

Ook de burgemeester van Brussel - stad is een fan: "Naast de chocolade, de bieren en de Grote Markt, bieden de slechtvalken toeristen en voorbijgangers een voorsmaakje van de lente in Brussel. Naar de komst van de jonge slechtvalken kijk ik elk jaar opnieuw uit: het symboliseert de terugkeer van het mooie weer in onze hoofdstad."

HOE HERKENNEN EN LEEFWIJZE

Als je naar boven kijkt kun je ze weleens zien zitten op de torens. De volwassen vogels zijn grijs met een lichte onderkant en een opvallende donkere kop en "baard". Ze hebben spitse vleugels. Zoals bij de meeste roofvogels is het vrouwtje groter en forser dan het mannetje. De spanwijdte kan gaan tot 115 cm. In de wilde natuur broeden slechtvalken voornamelijk op rotsen maar net als de stadsduif die ook afkomstig is van de Rotsduif kunnen deze vogels perfect broeden op de gebouwen in onze steden, die voor hen ook wel op rotsen lijken. De stad

is ook aantrekkelijk omdat er veel voedsel te vinden is. Aangezien er ook in de winter geen tekort aan eten is, blijven de meeste slechtvalken hier overwinteren en trekken ze niet naar het zuiden. Sommige vogels (vooral uit noordelijker gebieden) kiezen er echter voor om de winter in Afrika door te brengen. Een slechtvalk kan in het wild een 20 - tal jaar oud worden en brengt per jaar 2 tot maximum 4 jongen groot.

De terugkeer van de slechtvalk blijft goed nieuws en kan een mooi voorbeeld zijn van de positieve effecten van natuurbescherming (het verbod op het gebruik van DDT, bescherming van roofvogels). Toch staat momenteel 1 op de 5 Europese vogels op de rode lijst van dieren die met uitsterven bedreigd zijn... Ooit stond ook de slechtvalk op deze lijst dus hopelijk kunnen deze andere bedreigde dieren eveneens gered worden als er actie wordt ondernomen om de natuur beter te beschermen!

||

WONING

Net zoals eten is wonen een basisbehoefte, daar kunnen we het over eens zijn. Dat maakt het des te erger dat mensen op straat leven. Al even erg is het dat we daar zijn gaan aan wennen. We staan dikwijls niet meer stil bij de emoties die het oproept. Voor de persoon in kwestie moet het nochtans net als oorlog voelen terwijl het voor ons in ons dagelijks bestaan een bijna normaal beeld is geworden. Bijna normaal, terwijl het dat toch absoluut niet is. We vertellen onszelf dat onze eigen situatie nog zo slecht niet is. Dikwijls verkiezen we om gewoon niets te doen omdat we worstelen met het idee dat het ons ook kan overkomen.

Toch zijn daklozen slechts het zichtbare deel van het huisvestingsprobleem. Om u in cijfers een idee te geven, in Brussel gaat dat over 5300 mensen die op straat leven. Dat wil zeggen dat er op één dag 5300 mensen geteld zijn. Dit cijfer is waarschijnlijk een onderschatting en niet alleen omdat het moeilijk is om exact alle koppen te tellen maar ook omdat diegenen die gebruik maken van noodoplossingen daar niet kunnen worden bijgerekend (opvang door vrienden, in auto slapen, ...). De onzichtbaarheid van het probleem ligt hem in de slechte staat waarin veel woningen zich bevinden en dat gaat in Brussel over 1 op 4 mensen. Woningen in slechte staat impliceert dat er veel kans is dat de mensen die er wonen ziek zullen worden door de vochtigheid, slechte verwarming, schimmelvorming, ... Daarbij komt ook nog dat renovatie gebruikt wordt om mensen te doen verhuizen die dan na de werken niet meer toegelaten worden. Een nieuw of gerenoveerd huis kan sowieso duurder verkocht of verhuurd worden dan een huis in slechte staat.

Daarom wordt er heel wat gebouwd maar helaas niet toegankelijk voor mensen met een laag of doorsnee inkomen. De sociale huisvesting voldoet niet aan de bestaande vraag. Voor alleenstaanden of tweeverdieners is een nieuwbouwwoning veelal onbetaalbaar. Dat is de paradox van een privé markt waar er geen beperking ligt op de prijs en die dus ook niet toestaat om te zorgen voor een fundamenteel recht op bewoning voor iedereen.

Een goede, betaalbare woning vinden is daardoor voor veel mensen niet meer aan de orde. Dit probleem gaat zeker ook hand in hand met armoede. Armoede omdat de mensen dakloos worden of niet in een degelijk huis kunnen wonen. Maar de prijzen stijgen nu zo fel dat het probleem zich heel zichtbaar op de voorgrond bevindt zodat we van een globale wooncrisis kunnen spreken.

Wat zijn de redenen van deze wooncrisis? Huisvesting is een noodzaak voor de bevolking maar wordt ook gebruikt/misbruikt als investeringsproduct. Zonder wetten om de prijzen te beperken, stijgen die gewoon verder. De privémarkt heeft zo goed als alles in handen zodat er geen beperking is op de betaalbaarheid.

Even terug werd er een wet gestemd die eigenaars die een huis verhuren zonder EPC document niet toestaat om de huurprijs te verhogen. Deze wet dient om de energiefacturen betaald te krijgen maar dat gaat het basisprobleem niet oplossen. Vermoedelijk zal per gezin, het te betalen bedrag voor energie oplopen tot tussen € 7000 en € 9000. Met hoeveel zou de huurprijs moeten verminderd worden om de energiefactuur betaalbaar te houden? Veel logischer zou het zijn om een plafond in te stellen voor de energieprijzen. Het zal wel weer te kort door de bocht zijn, maar zou het ook niet beter zijn om onze beleidsmensen te wijzen op de mogelijkheid om de huurprijzen fors te verlagen?

■ TEKST: KAATJE VAN HEMELRUCK & MAELYS WAENGINIER

NOOD

Voor alle duidelijkheid: het probleem ligt niet bij de doorsnee Belg met de baksteen in de maag die in zijn eigen huisje woont. Wel bij de grootgrondbezitter die meerdere eigendommen heeft die hij/zij niet nodig heeft, alleen omdat het hem/haar handenvol geld opbrengt en het dat is wat hij /zij dan ook verwacht. Zo wordt de kleine man/vrouw de kans op een betaalbare woning ontnomen. Straf is toch ook dat in de Belgische grondwet privébezit vóór recht op wonen komt... Dat is de wereld op zijn kop. (Recht op eigendom (Art. 16) komt voor het recht op een behoorlijke huisvesting. (Art. 23)

13

Individueel gaan we het huisvestingsprobleem niet oplossen, maar we kunnen wel meer collectieve solidariteit creëren met gemeenschappelijke ruimtes waar mensen kunnen bijeenkomen. Aan deze behoefte wil Ten Noey graag tegemoet komen. Onze galerij zal de komende tijd toegankelijk zijn voor iedereen die naar een veilige, stabiele en warme omgeving op zoek is. Je kan er terecht voor een kopje koffie of thee in de warmte tijdens de openingsuren telkens tot 18.00 uur.

Welkom!

Voetnoot: Voor meer informatie over onze bronnen, kan u ons altijd contacteren.

OLINDA VARGAS MORENO

Vargas Moreno

NAAM

Olinda

VOORNAAM

V

GESLACHT

24

LEEFTIJD

38

SCHOENMAAT

Evere

GEMEENTE

België, met Syrische vader en Colombiaanse moeder

LAND VAN OORSPRONG

Nederlands

TAAL VAN HET INTERVIEW

6 oktober 2022

DATUM

TEKST EN FOTOWERKING
© ZIGGY VENDEMIA

WAAROM HEB JE BESLOTEN DE WEG VAN SOCIAAL-CULTUREEL WERK TE VOLGEN, OLINDA?

Ik was bezig met sociaal-maatschappelijk werk en dat vond ik charmant omwille van het één-op-één werk tijdens reguliere kantooruren. Dat was in de arbeidszorg waar ik te maken kreeg met mensen met fysieke- en mentale beperkingen. Dat was stresserend voor hen omdat de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening achter hen aan zat, maar hun stress kwam zo ook bij mij terecht. Mijn punt is: ik vind dat werk niet het enige is in het leven. In het culturele werk vind ik dan wat ik persoonlijk belangrijker vind, namelijk een zinvolle invulling geven aan het leven. Dat is een groot verschil met mijn vorige functie. Veel mensen hebben enkel en alleen hun werk en niets daarnaast, maar hebben dat laatste wel nodig. Het is iets dat volledig los staat van de verplichtingen aan de maatschappij... en daar wil ik dus deel van uitmaken.

WAT ZIJN DE DINGEN DIE JE ALS NIEUWKOMER IN DIT HUIS OPVALLEN, IN DE CONTEXT VAN JE STAGE?

Ik hoor van veel mensen dat ze Ten Noey als hun tweede thuis beschouwen en dat ze hier altijd goed worden ontvangen. Dat is wat ik verwacht van een gemeenschapscentrum, al had ik eerlijk gezegd jullie interieur niet zien aankomen! Ik had een eerder steriele omgeving verwacht en dat is het hier allesbehalve. Ik vind het een charmante chaos. Persoonlijk zou ik nóg meer kleur en reliëf aanbrengen, dat geeft een gebouw persoonlijkheid.

HERKEN JE WAT TEN NOEY DOET IN JE STUDIES EN ZIE JE DE VOLGENDE STAP AL IN JE TRAJECT?

Ik herken het zeker in de theorie van mijn studies, al worden gemeenschapscentra zwaar onderbelicht en is zo'n plek helemaal niet populair bij stagiairs. Met uitzondering van dit jaar dan. Er blijken nu opvallend veel studenten juist daar hun plek te hebben gevonden. Waarom het niet populair was is me niet duidelijk, maar ik vermoed dat het komt omdat jullie aanbod te uitgebreid en veel te divers is. Want voor diegene die met vluchtelingen wil werken is het evident dat die gaat aankloppen bij een vluchtelingencentrum, of in een kinderkribbe gaat helpen indien die persoon met kinderen wil werken. De populairste stageplaatsen zijn de zogenaamde kunsthuizen, zoals bijvoorbeeld Pilar aan de Vrije Universiteit Brussel. Deze laatste is een toevluchtsoord voor beeldend kunstenaars. En dat zijn maar drie voorbeelden van een specifieke keuze die hier in Ten Noey ontbreekt. Er is hier te veel om op te noemen. Maar dat is het 'm net: ik heb nood aan variatie en dat is wat ik vind in dit huis.

HOE BEN JE HIER EIGENLIJK TERECHTGEKOMEN?

Ik ben al acht jaar hoofdanimator in Everna, het gemeenschapscentrum in Evere. Ik ben overigens nog steeds voorzitter van het jeugdhuis 't Schab dat ik daar mee heb opgericht. Ik heb het allemaal gedaan: helpen met de seniorenwerking, werken rond voedselverspilling in Cultureghem in Kureghem, stage lopen in het Atelier Groot Eiland. En nu wilde ik persé naar een gemeenschapscentrum waar ik nog niemand kende, in een quartier die ik het minst ken. Via Everna wist ik snel waar ik naartoe wilde. En hier ben ik dan!

OP DE STOEP

■ TEKST + CARTOON: © RODRIGO BURGOS ZAUTZIK
WWW.RODRIGOBZ.NET

15

Goedenavond, meneer, Komt u met de 10 bakken bier? Ok!
U kunt ze achterlaten op de vijfde verdieping, maar u moet wel de trap gebruiken.
De lift is buiten dienst om elektriciteit te besparen.

GEHOORD IN TEN NOEY

"L'HERBE VERTE FINIT TOUJOURS PAR REPOUSSER."

(groen gras groeit altijd terug)

Isabelle Verlaïne, actrice bij *Compagnie de la Casquette*

KAATJE & MARIANNE

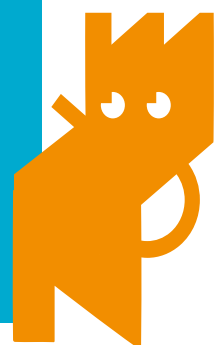
Kaatje: "Avec le temps et les tartines..."

Marianne: "...rien ne dure."

Kaatje: "Mais avec le temps et les tartines on arrive à beaucoup de choses."

Marianne: "Je te donne de l'amour avec du temps et des tartines!"

Een conversatie tussen Kaatje Van Hemelrijck, polyvalent medewerkster Ten Noey en Marianne Hansé, polyvalent medewerkster *Théâtre de La Galafronie*.

NOVEMBER

Woensdag 2 november

Kinderspeelweken
Reportersclub" en
"Herfstdecoratie" - 31 oktober > 4 november

Maandag 24 oktober > Zondag 6 November

Tentoonstelling "Onzichtbare schrikjes"

Zaterdag 12 november

Wijkfeest wijkcomité De Beriot

Donderdag 17 november

Filmvoorstelling: *Women don't cycle*

Vrijdag 18 november

Volkskeuken

Zaterdag 19 november

Concert: Aratan N' Akalle

DECEMBER

Vrijdag 16 december

Buurtresto Josée!

VASTE ACTIVITEITEN IN TEN NOEY

MA

Lessen Nederlands
Wel-Zennn atelier
Multi Crea
Forró (Braziliaanse koppeldans)

DI

Lessen Nederlands
Naaiatelier voor kinderen
Multi Move

WO

Countrydance 55+
Oriëntaalse dans
Balsporten

DO

Lessen Nederlands
Spektakel op maat
Naaisalon

NAAIATELIER VOOR KINDEREN

In het naaiatelier leren kinderen leuke dingen maken met herbruikbaar materiaal. Bij de start van de reeks worden basistechnieken uitgelegd en geoefend. Dat is namelijk het halve begin. Wanneer iedereen dit kan, wordt er gestart met de eerste projecten. Naaien is leerrijk, maar moet vooral leuk zijn! Het atelier wordt begeleid door een modeontwerpster uit Brussel.

Leeftijd: vanaf het vierde leerjaar.

Wanneer? Elke week op dinsdag van 16.00 tot 17.30 uur, van 8 november '22 tot en met 30 mei '23.

Plaats: Ten Noey.

Prijs: GRATIS

Kinderen die school lopen bij Sint-Joost-aan-Zee of Ten Nude kunnen daar gratis worden opgehaald.

MEER INFO!

BEZORG ONS JE MAILADRES VIA [TENNOEY@VCC.BE](mailto:tennoey@vcc.be) EN ONTVANG INFORMATIE OVER ONZE ACTIVITEITEN VIA MAIL OF VIND TEN NOEY LEUK OP FACEBOOK!

COLOFON

ONTHAALBALIE

Aan het onthaal van Ten Noey kan je terecht voor allerlei informatie over cursussen, cultuur, wonen en werken in Brussel. Openingsuren: Maandag tot donderdag van 9u tot 20u
Vrijdag van 9u tot 18u

ADRESSEN

FEMMA/OKRA

Grevelingenstraat 20
1000 Brussel

JEUCDCENTRUM AXIMAX

J.W. Wilsonstraat 19
1000 Brussel

Tel. 02 280 45 56

BIB JOSKE

Grensstraat 2
1210 Sint-Joost-ten-Node

JOOST-E-FIEN

Braemtstraat 47
1210 Sint-Joost-ten-Node

GEMEENSCHAPSCENTRUM

TEN NOEY VZW

Gemeentestraat 25,
1210 Sint Joost ten Node
0448.851.563
RPR Brussel
tennoey@vcc.be
www.tennoey.be

PRIVACY

Ten Noey respecteert je privacy. Je contactgegevens gebruiken we uitsluitend om je 'De Schakel' toe te zenden en je op de hoogte te houden van eigen activiteiten van Gemeenschapscentrum Ten Noey en aanverwante organisaties in de Vlaamse gemeenschap te Brussel. Je kan op elk moment een adreswijziging doorgeven of aangeven dat je onze informatie niet langer wilt ontvangen via tennoey@vcc.be of GC Ten Noey, Gemeentestraat 25, 1210 Sint-Joost-ten-Node. Voor meer informatie over je overige rechten conform de privacywetgeving, raadpleeg www.tennoey.be/uw-privacy

WERKTEN MEE

AAN DIT NUMMER

Kaatje Van Hemelrijck, Ziggy Vendemmia, Pol Vervaeke, Rodrigo Burgos Zautzik, Lieselotte Vervoort, Jos Laporte, Simon Vandersmissen, Ankelien Kindekens, Mohamad Munem, Thibau Van den Bussche.

ZETWERK

www.madebydesign.be

V.U. Patrick Moyersoën

(Gemeentestraat 25 – 1210 SJTN)
Gemeenschapscentrum Ten Noey vzw
0448.851.563 RPR Brussel

IINZENDINGEN VOOR HET

VOLGENDE NUMMER WORDEN

VERWACHT OP 5 DECEMBER 2022.

INZENDINGEN DIE ONS NA DEZE DATUM BEREIKEN, KUNNEN WIJ NIET MEER PUBLICEREN. DANK VOOR JE BEGRIP.